

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi perusopetuslain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi perusopetuslain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 103/2025 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Sivistysvaliokunta (SiVM 10/2025 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

perusopetuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan perusopetuslain (628/1998) 5 §, 9 §:n 3 ja 4 momentti, 20 g §:n 3 ja 4 momentti, 46 §:n 3 momentti, 48 a §:n 3 momentti ja 48 f §:n 1 momentti,
sellaisina kuin niistä ovat 5 § laeissa 1707/2009 ja 163/2022, 9 §:n 3 momentti laissa 1037/2008, 20 g §:n 3 ja 4 momentti laissa 1090/2024, 46 §:n 3 momentti laissa 1216/2020, 48 a §:n 3 momentti laissa 1136/2003 ja 48 f §:n 1 momentti laissa 127/2016, sekä
lisätään lakiin uusi 48 g § seuraavasti:

5 §

Muu opetus ja toiminta

Kunta voi järjestää maahanmuuttajille perusopetukseen valmistavaa opetusta ja perusopetuksessa järjestettävää valmistavan opetuksen lisäopetusta. Edellä mainittua opetusta järjestetään sellaiselle ulkomaalaistaustaiselle oppilaalle, joka ei ole syntynyt Suomessa.

Perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus on tarkoitettu valmistavasta opetuksesta perusopetukseen siirtyville oppilaille, joilla ei ole vielä riittävää peruskielitaitoa opetuskielessä.

Eduskunnan vastaus EV 145/2025 vp

Kunta voi järjestää perusopetuksen 7.—9. vuosiluokan yhteydessä annettavaa joustavan perusopetuksen toimintaa kunnan päättämässä laajuudessa.

Kunta päättää aikuisten perusopetuksen järjestämisestä.

Joustavan perusopetuksen toiminnan järjestämisestä sekä maahanmuuttajille järjestettävän perusopetukseen valmistavan opetuksen ja perusopetuksessa järjestettävän valmistavan opetuksen lisäopetuksen tavoitteista annetaan tarkemmat säännökset valtioneuvoston asetuksella.

Opetushallitus antaa opetussuunnitelman perusteissa tarkemmat määräykset valmistavan opetuksen lisäopetukseen ohjaamisesta ja tähän liittyvästä opetuskielen taidon arvioinnista.

9 §

Opetuksen laajuus

Maahanmuuttajille järjestettävän perusopetukseen valmistavan opetuksen laajuus vastaa yhden vuoden oppimäärää. Perusopetuksessa järjestettävän valmistavan opetuksen lisäopetus voidaan järjestää enintään vuoden ajaksi.

Tarkemmat säännökset opetuksen laajuudesta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

20 g §

Opetusryhmien muodostaminen

Erityisluokanopettajan opetuksessa erityisluokassa tai esiopetuksessa erityisopettajan kokoaikaisesti opettamassa pienryhmässä saa olla enintään kymmenen oppilasta. Edellä mainittu enimmäiskoko voidaan ylittää tilapäisesti.

Erityisluokanopettajan opetuksessa erityisluokassa tai esiopetuksessa erityisopettajan kokoaikaisesti opettamassa pienryhmässä saa olla enintään kahdeksan 20 i §:n 1 momentissa tarkoitetussa opetuksessa olevaa oppilasta tai oppivelvollisuuslain 2 §:n 3 momentissa tarkoitettua varhennetun oppivelvollisuuden oppilasta taikka enintään kuusi tämän lain 20 i §:n 2 momentissa tarkoitettussa opetuksessa olevaa oppilasta. Jos tässä momentissa tarkoitetuille oppilaille annetaan opetusta samassa ryhmässä tai yhdessä tämän pykälän 3 momentissa tarkoitettujen oppilaiden kanssa, määräytyy opetusryhmän enimmäiskoko sen mukaisesti, minkälaista tukea saavia oppilaita ryhmässä on eniten. Jos tässä momentissa tarkoitettujen oppilaiden opetus annetaan yhdessä muiden kuin tässä tai 3 momentissa tarkoitettujen oppilaiden kanssa, saa opetusryhmässä olla enintään 20 oppilasta.

46 §

Aikuisten perusopetus

Aikuisten perusopetus koostuu opiskelijan osaamistarpeen mukaan alku- ja päättövaiheen tai ainoastaan päättövaiheen opetuksesta. Opiskelijan osaamistarpeen mukaan alkuvaihe voi sisältää lisäksi erityisen lukutaitovaiheen. Edellä 5 §:ssä tarkoitettua perusopetukseen valmistavaa ope-

Eduskunnan vastaus EV 145/2025 vp

tusta ja perusopetuksessa järjestettävää valmistavan opetuksen lisäopetusta ei järjestetä opiskelijalle, jonka 26 §:n 1 momentissa tarkoitettu velvollisuus suorittaa perusopetusta on päättynyt. Opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aikaisemmin suoritettut opinnot tai muutoin hankittu osaaminen tulee tunnistaa ja tunnustaa. Opiskelijan lähtötaso on määriteltävä ja opetuksen järjestäjän ja opiskelijan on yhdessä laadittava opiskelijalle henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, jossa määritellään opintojen aloitusvaihe, suoritettavat kurssit ja muut opiskelun keskeiset sisällöt, opiskeluaika, opintojen suorittamistavat sekä muut tavoitteiden saavuttamisen kannalta merkittävät asiat, joista annetaan tarkemmat määräykset opetussuunnitelman perusteissa. Henkilökohtaista opiskelusuunnitelmaa tehtäessä otetaan huomioon opiskelijalle aiemmin tehty henkilökohtainen opiskelusuunnitelma ja sen toteutuminen. Lähtötason määrittely tehdään tarvittaessa yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa. Suunnitelman toteuttamista seurataan ja päivitetään tarvittaessa.

---

8 a luku

Aamu- ja iltapäivätoiminta

48 a §

Tavoitteet ja perusteet

Opetushallitus päättää tässä laissa tarkoitetun aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä.

48 f §

Maksut

Aamu- ja iltapäivätoiminnasta voidaan määrätä kuukausimaksu. Kunta päättää aamu- ja iltapäivätoiminnasta perittävien kuukausimaksujen määrästä. Maksu saa olla 570 tunnin osalta enintään 148 euroa ja 760 tunnin osalta enintään 197 euroa.

---

48 g §

Maksujen sitominen indeksiin

Edellä 48 f §:ssä tarkoitettujen kuukausimaksujen enimmäismäärät tarkistetaan kuntien peruspalveluiden hintaindeksin muutoksen mukaisesti.

Laskennassa käytetään kuntien peruspalveluiden hintaindeksiä, jossa vuoden 2000 indeksipisteluku on 100. Indeksimuutos muodostuu tarkistusvuotta edeltävän vuoden indeksipisteluvun ja siitä kaksi vuotta aiemman vuoden indeksipisteluvun osamäärästä. Indeksien mukainen euromäärä pyöristetään lähimpään euroon.

Eduskunnan vastaus EV 145/2025 vp

Tarkistukset tehdään joka toinen vuosi. Indeksillä tarkistettut euromäärät tulevat voimaan tarkistusvuotta seuraavan vuoden elokuun 1 päivänä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö julkaisee indeksillä tarkistettut euromäärät Suomen säädöskoelmassa kunkin tarkistusvuoden marraskuun aikana.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Sen 48 f § tulee kuitenkin voimaan 1 päivänä tammikuuta 2026 ja 48 g § 1 päivänä elokuuta 2027. Poiketen siitä, mitä tämän lain 5 §:n 1 momentissa säädetään, ennen tämän lain voimaantuloa aloittaneella Suomessa syntyneellä perusopetukseen valmistavan opetuksen aloittaneella oppilaalla on oikeus suorittaa loppuun valtioneuvoston asetuksella säädetty perusopetukseen valmistavan opetuksen tuntimäärä.

Laki

opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) 11 §:n 6 ja 7 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1486/2016,

muutetaan 2 §:n 2 momentin 2 kohta, 5 §:n 3 kohta, 11 §:n 4 momentti ja 48 a §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 2 §:n 2 momentin 2 kohta ja 11 §:n 4 momentti laissa 1486/2016, 5 §:n 3 kohta laissa 1092/2024 ja 48 a §:n 1 momentti laissa 1049/2023, sekä

lisätään 29 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1486/2016, 1049/2023 ja 1092/2024, uusi 8 momentti ja 48 a §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1486/2016 ja 1049/2023, uusi 8 momentti seuraavasti:

2 §

Soveltaminen eräissä tapauksissa

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, tässä laissa säädetään rahoituksesta:

---

2) perusopetuslain 5 §:ssä tarkoitettuun perusopetukseen valmistavaan opetukseen sekä perusopetuksessa järjestettävään valmistavan opetuksen lisäopetukseen myönnettävään lisään;

Eduskunnan vastaus EV 145/2025 vp

5 §

Rahoituksen laskentaperuste

Rahoitus käyttökustannuksiin määräytyy laskennallisten perusteiden mukaisesti. Rahoitus määräytyy:

3) perusopetuksen järjestäjän järjestämässä tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa, perusopetuslain 26 a §:ssä tarkoitetun varhennetun oppivelvollisuuden piirissä olevien viisivuotiaiden oppilaiden esiopetuksessa, ulkomailla järjestettävässä opetuksessa, oppivelvollisuuslain 2 §:n 3 momentissa tarkoitettuun varhennettuun oppivelvollisuuteen perustuvassa kuusivuotiaiden oppilaiden esiopetuksessa, perusopetuslain 20 i §:n 1 tai 2 momentin mukaisessa opetuksessa, koulukotiopetuksessa, sisäoppilaitosmuotoisesti järjestetyssä perusopetuksessa, perusopetuslain 7 §:n mukaiseen järjestämislupaan sisältyvän kaksivuotisen esiopetuksen ensimmäisen vuoden esiopetuksessa, joustavassa perusopetuksessa ja yksityisen opetuksen järjestäjän toiminnan aloittamisessa oppilasmäärän ja oppilasta kohden määrätyn yksikköhinnan perusteella, perusopetuslain 46 §:ssä tarkoitetussa perusopetuksessa kurssimäärän ja kurssia kohden määrätyn yksikköhinnan perusteella, perusopetukseen valmistavassa opetuksessa läsnäolokuukausien määrän ja läsnäolokuukautta kohden määrätyn yksikköhinnan perusteella ja perusopetuksessa järjestettävässä valmistavan opetuksen lisäopetuksessa oppilasmäärän ja oppilasta kohden määrätyn yksikköhinnan perusteella;

11 §

Esi- ja perusopetuksen rahoitus

Sen lisäksi, mitä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetussa laissa säädetään perusopetuksen valtionosuudesta, kunnalle, kuntayhtymälle ja yksityiselle opetuksen järjestäjälle myönnetään joustavan perusopetuksen toiminnasta aiheutuviin lisäkustannuksiin euromäärä, joka saadaan, kun joustavan perusopetuksen toimintaan osallistuvien oppilaiden määrä kerrotaan mainittua toimintaa varten oppilasta kohden määrätyllä yksikköhinnalla. Vastaavasti perusopetuksessa järjestettävän valmistavan opetuksen lisäopetuksesta aiheutuviin lisäkustannuksiin myönnetään euromäärä, joka saadaan, kun perusopetuksessa järjestettävän valmistavan opetuksen lisäopetukseen osallistuvien oppilaiden määrä kerrotaan mainittua toimintaa varten oppilasta kohden määrätyllä yksikköhinnalla.

29 §

Esi- ja perusopetuksen yksikköhinnat

Opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa vuosittain 2 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun perusopetuksessa järjestettävän valmistavan opetuksen lisäopetuksen yksikköhinnan valtion ta-

Eduskunnan vastaus EV 145/2025 vp

lousarvion rajoissa, kuitenkin siten, että se on enintään 40 prosenttia valtiovarainministeriön kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 35 §:n mukaisesti päättämän kotikuntakorvauksen perusosasta.

48 a §

Rahoituksen perusteena käytettävät suoritteet perusopetuksessa

Tämän lain mukaan rahoitettavan perusopetuksen ja perusopetuksen järjestäjän järjestämän tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen rahoitus varainhoitovuodelle lasketaan varainhoitovuotta edeltäneen syyskuun 20 päivän oppilasmäärän mukaan lukuun ottamatta perusopetukseen valmistavan opetuksen, perusopetuksessa järjestettävän valmistavan opetuksen lisäopetuksen ja perusopetuslain 46 §:ssä tarkoitetun perusopetuksen rahoitusta ja mainitun lain 7 §:n mukaisen luvan saaneeseen koulukotiin sijoitetuista tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa olevista opiskelijoista myönnettävää koulukotikorotusta.

Perusopetuksessa järjestettävän valmistavan opetuksen lisäopetuksen rahoitus varainhoitovuodelle lasketaan varainhoitovuotta edeltävänä vuonna päättyvän perusopetuslain 23 §:n mukaisen lukuvuoden aikana aloittaneiden oppilaiden lukumäärän mukaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Poiketen siitä, mitä tämän lain 48 a §:n 1 ja 8 momentissa säädetään, perusopetuksessa järjestettävän valmistavan opetuksen lisäopetuksen vuoden 2026 ja 2027 rahoituksen perusteena olevan oppilasmäärän laskemisesta, oppilasmääränä käytetään varainhoitovuotta edeltävän vuoden syyskuun 20 päivänä perusopetukseen valmistavassa opetuksessa olevien oppilaiden määrää.

Laki

opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta annetun lain (1092/2024) voimaantulosäännökseen uusi 2—4 momentti seuraavasti:

Poiketen siitä, mitä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) 48 a §:n 1 momentissa säädetään oppilasmäärän laskemisesta, oppivelvollisuuslain (1214/2020) 2 §:n 3 momentin mukaisen varhennetun oppivelvollisuuden ja perusopetuslain (628/1998) 20 i §:n mukaisen opetuksen vuoden 2026 rahoituksen perusteena olevana oppilasmääränä käytetään va-

Eduskunnan vastaus EV 145/2025 vp

rainhoitovuotta edeltävän vuoden syyskuun 20 päivänä pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden määrää.

Poiketen siitä, mitä 29 §:n 1 momentissa säädetään oppivelvollisuuslain 2 §:n 3 momentin mukaisen varhennetun oppivelvollisuuden ja perusopetuslain 20 i §:n mukaisen opetuksen kertoimista, vuoden 2026 rahoituksen kertoimina käytetään tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita kertoimia. Poiketen siitä, mitä 29 §:n 2 momentissa säädetään, koulutuksen järjestäjä saa viimeksi mainitussa lainkohdassa tarkoitettua lisärahoituksen myös niistä oppilaista, jotka ovat olleet tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisen pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä perusopetuksen oppimäärää suorittaessaan ja perusopetuksen päättyessä.

Edellä 2 ja 3 momentissa oppivelvollisuuslain 2 §:n 3 momentin mukaisten 5- ja 6-vuotiaiden varhennetun oppivelvollisuuden oppilaiden oppilasmääränä ja kertoimena käytetään pidennetyn oppivelvollisuuden viisivuotiaille järjestettävän esiopetuksen oppilasmäärää ja kerrointa. Perusopetuslain 20 i §:n 1 momentin mukaan opiskelevien 1.—9. vuosiluokan oppilaiden oppilasmääränä ja kertoimena käytetään pidennetyn oppivelvollisuuden muiden kuin vaikeimmin kehitysvammaisten oppilasmäärää ja kerrointa. Perusopetuslain 20 i §:n 2 momentin mukaan opiskelevien 1.—9. vuosiluokan oppilaiden oppilasmääränä ja kertoimena käytetään pidennetyn oppivelvollisuuden vaikeimmin kehitysvammaisten oppilasmäärää ja kerrointa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (618/2021) 24 §:n 1 momentin 6 kohta ja
lisätään 24 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1116/2021 ja 1093/2024, uusi 7 kohta seuraavasti:

24 §

Kustannustenjaon tarkistuksessa huomioon otettavat käyttökustannukset

Edellä 23 §:ssä tarkoitettussa kustannustenjaon tarkistuksessa otetaan huomioon kuntien, kuntayhtymien sekä muiden opetuksen järjestäjien 1 §:ssä tarkoitettujen valtionosuuden perusteena olevien valtionosuustehtävien käyttökustannukset sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain perusteella rahoitettavien tehtävien järjestämisestä aiheutuvat käyttökustannukset, jotka aiheutuvat:

6) perusopetuksen järjestämisestä sisäoppilaitosmuotoisesti ja koulukodissa;

Eduskunnan vastaus EV 145/2025 vp

7) perusopetuslain 5 §:n 2 momentissa tarkoitetun perusopetuksessa järjestettävän valmistavan opetuksen lisäopetuksen järjestämisestä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

Helsingissä 3.12.2025

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri